

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 16886-02-10 [redacted] נ' הראל חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת מעין צור

התובע

[redacted]
ע"י ב"כ עוה"ד יוסף נחשון

נגד

הנתבעת

הראל חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד חביב כרייני

פסק דין

1. התובע, יליד 20.3.83, נפגע ביום 31.3.09 בתאונת דרכים שארעה במסגרת עבודתו בתעשייה האווירית (להלן: "התאונה"). זוהי תביעה לפיצוי בגין נזקי הגוף שנגרמו לו בתאונה. אין מחלוקת בדבר חבות הנתבעת לפצות את התובע בגין נזקיו, אלא רק לגבי גובה נזקים אלה.

נכותו הרפואית של התובע

2. לצורך קביעת נכותו הרפואית של התובע בעקבות התאונה מונו מומחים בשלושה תחומים: פרופ' חיים צינמן – בתחום האורטופדי, פרופ' דוד ירניצקי – בתחום הנורולוגי ופרופ' אהוד קליין – בתחום הפסיכיאטרי.
3. פרופ' צינמן קבע בחוות דעתו כי בעקבות השבר בשוק שמאל שנגרם לתובע בתאונה, נותרה לו נכות צמיתה בשיעור 10%.
4. פרופ' ירניצקי ציין בחוות דעתו כי לאחר התאונה אובחן תהליך של תסחיף שומני למוח, שכתוצאה ממנו סבל התובע מהפרעות קוגניטיביות והתנהגותיות. בדיקת MRI של המוח הראתה פגיעה בחומר הלבן. באבחון קוגניטיבי נמצאה ירידה בקשב ובתפקוד הניהולי. פרופ' ירניצקי קבע כי לתובע נותרה נכות נורולוגית צמיתה של 10%, שאינה כוללת את ההפרעה הפסיכיאטרית.
5. פרופ' קליין בדק את התובע שלוש פעמים במהלך השנים 2011-2013, וערך שלוש חוות דעת בעניינו. בחוות דעתו הסופית, מיום 19.2.14, קבע פרופ' קליין כי התובע סובל מהפרעה דו

קוטבית. נכותו הצמיתה היא בשיעור 30%, דהיינו מדובר במצב של רמיסיה חלקית עם סימנים קליניים אפקטיביים בחומרה בינונית, קיים צורך בטיפול תרופתי קבוע, קיימת הפרעה ניכרת בתפקוד הנפשי והחברתי וקיימת הגבלה ניכרת של כושר העבודה. לנכות זו מתווספת הנכות בשיעור של 10% בגין הפגיעות הקוגניטיביות שנתרו לתובע בעקבות התאונה, כפי שקבע פרופ' ירניצקי.

6. נכותו הרפואית המשוקללת של התובע הינה בשיעור 43.3%.

הנכות התפקודית

7. מחלוקת מרכזית בין הצדדים נוגעת לנכות התפקודית המשקפת את הפגיעה בכושר השתכרותו של התובע. התובע טוען כי נכותו התפקודית עולה בהרבה על נכותו הרפואית, ויש להעמידה על 100%. ואילו הנתבעת טוענת כי התובע מנסה להאדיר את נזקיו ולייחס לעצמו מגבלות תפקודיות שאינן עולות בקנה אחד עם דרגת נכותו ועם אופיה של הנכות, וכי יש להעמיד את נכותו התפקודית על 15% לכל היותר.

8. אין ספק כי מבין רכיביה של נכותו הרפואית של התובע, הרכיב המשפיע ביותר על תפקודו של התובע הוא מחלת הנפש שבה לקה בעקבות התאונה. אציין כי אני דוחה את טענת הנתבעת כי הנכות הפסיכיאטרית נובעת מסיבה תורשתית. המומחה התייחס לדברים בחקירתו הנגדית והסביר כי התאונה היא הגורם להתפרצות המחלה (עמ' 48 שו' 26-7). אין כל משמעות לכך שהמחלה הייתה יכולה להתפרץ בעתיד כשתוצאה מגורם אחר.

9. פרופ' קליין התייחס בעדותו בבית המשפט ליכולתם של אנשים הסובלים מהפרעה דו קוטבית, ובפרט התובע, לתפקד במקום עבודה. אביא להלן חלק מדבריו:

"קושי לתפקד ביציבות תעסוקתית לאורך זמן זה בוודאי דבר שקורה אצל אנשים סובלים מהפרעה דו קוטבית לא מאוזנת, שהטיפול לא ניתן ברצף או שהוא לא ניתן מספיק והמחלה נשארת פעילה, כמו במקרה של קובי" (עמ' 41 שו' 23-21).

"יש לנו עדויות שמצבו הנפשי של קובי לא יציב, שלאורך השנים האחרונות היו מספר גלישות לתוך מצב דיכאוני וגם מצבים של מאניה. זה בוודאי משליך על היכולת שלו לתפקד באופן סדיר במקום עבודה, לקבל את המסגרת והחוקים של מקום עבודה" (עמ' 41 שו' 29-27).

"אני חושב שבמקרה של [REDACTED] לאור ההתנהלות בשנים האחרונות, הסיכוי שהוא יוכל להשתלב בהצלחה בשוק העבודה הרגיל לאורך זמן עם יציבות הוא קטן. אלא אם כן יחול שינוי שקובי יפנים את עובדת היותו חולה וזקוק לטיפול ויעשה סוויץ ויתחיל לשתף פעולה עם הטיפול באופן הדוק וייטול את התרופות. אני לא אומר שבוודאות המצב ישתנה אך יש סיכוי" (עמ' 43 שו' 25-21).

10. הנתבעת טוענת כי עדותו של המומחה בכל הנוגע להשלכותיה של מחלת התובע על תפקודו היא מגמתית, בלתי סבירה לחלוטין ולוקה בחוסר אובייקטיביות. לטענתה, חוות דעתו של המומחה יוצאת מהנחה שהאמור בתצהירי התובע ואביו הוא אמת, ואינה נותנת כל משקל לדו"ח החוקר

המתעד התנהגות נורמטיבית של התובע. לפיכך סבורה הנתבעת כי מקרה זה בא בגדרם של המקרים החריגים שבהם יתערב בית המשפט בקביעותיו של המומחה מטעמו, ולא יאמץ. אין בידי לקבל את הטענה. עדותו של המומחה הינה סדורה ומנומקת, ונתמכת בחומר הרפואי הרב שנאסף במסגרות הטיפוליות השונות שבהן טופל התובע. עדותו של המומחה אף מתיישבת עם הראיות שהובאו ביחס לתעסוקתו של התובע לאחר התאונה. מאז התאונה ועד היום חלפו כשש שנים, שהן פרק זמן בלתי מבוטל שיש בו כדי ללמד על יכולתו של התובע להשתלב בשוק העבודה.

11. מתצהיר התובע על נספחיו (ת/2) עולה כי התובע סיים תיכון עם תעודת בגרות מלאה במגמת מוסיקה, ושרת בצבא כחשמלאי מטוסים. הוא השתחרר מצה"ל ועבד בעבודות שונות, לרבות כמתדלק לצורך קבלת "מענק עבודה מועדפת", וכן בסופרפארם ובחברת פלאפון. לפני התאונה עבד כחשמלאי מטוסים בתעשייה האווירית, שם החל לעבוד כשנתיים קודם לכן.

בעקבות התאונה לא עבד התובע במשך 11 חודשים בשל אי כושר. בחודש פברואר 2010 שב לעבוד בתעשייה האווירית בעבודה משרדית, אך בחודש אוגוסט 2010 פוטר משם. התובע ניסה להתקבל לעבודה במקומות שונים, בחלק מהם נדחה, ובחלק מהם התקבל ופוטר לאחר תקופה קצרה. התובע צרף לתצהירו מסמכים המאשרים כי עבד לתקופות קצרות בחברת טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ובחברת טיסנקרופ מעליות (נספחים יג-יד), ולתצהירו המשלים (ת/3) צרף מסמכים המאשרים כי עבד במשך תקופות קצרות בחברת מיסטיקה יבוא בע"מ ובחנות בקיבוץ גן שמואל (נספחים ו' וז'). בחודש יולי 2011 נקבעה לו נכות צמיתה במל"ל, ואז עבר תהליך שיקום במל"ל, שבמסגרתו החל ללמוד בביה"ס להנדסאי תוכנה ברופין, אך הפסיק לימודיו לאחר פחות מסמסטר. במאי 2013 עבר להתגורר באילת עם בת זוגו, והחל לעבוד בחנות "קסטרו" בעיר. בתצהירו המשלים (ת/3) מסר התובע כי הואיל וחש ברע הפסיק עבודתו בחנות. בחודש אוגוסט 2013 התחיל התובע לעבוד בחנות H&O, אך בשל מצבו הנפשי עזב כעבור כחודש (ראה: סעיף 1 לתצהירו המשלים השני – ת/4).

מחומר הראיות עולה כי התובע הועסק במשך מספר חודשים על ידי דודו, [REDACTED] (להלן: "דודו"), בעסקיו הפרטיים. ביום 18.1.15 הודיע לוי לתובע על הפסקת העסקתו בשל תפקוד לקוי. הדבר היה לאחר ישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 6.1.15, ובהחלטתי מיום 20.5.15 התרתי לתובע להגיש כראיה נוספת את מכתב ההודעה על הפסקת העבודה.

12. הנתבעת טוענת כי קיים ספק לגבי אמינות עדותו של לוי ולגבי אמינות מכתב הפיטורין, הואיל ומדובר בקרוב משפחה של התובע, שעדותו כי התובע היה עובד בעייתי הינה מגמתית, ונועדה לסייע לתובע בביסוס טענתו לנכות תפקודית גבוהה. דעתי אינה כדעת הנתבעת. אין מדובר בעובד שהועסק בגלל כישוריו, ופוטר במטרה לסייע לו להגדיל את סכום הפיצוי בתביעתו. לוי העסיק את התובע רק בגלל קרבת המשפחה בין השניים, דבר המעיד על רצונו לסייע בשיקומו. גם הנתבעת לא טענה כי קיימת סיבה אחרת להעסקה. כמו כן, הפסקת עבודתו של התובע הייתה במקביל להידרדרות במצבו הנפשי, שהובילה לכך שביום 15.1.15 (שלושה ימים לפני ההודעה על הפסקת העבודה) הופנה התובע לאשפוז במרכז לבריאות הנפש בבאר שבע. דברים אלה תומכים בטענתו של לוי בדבר תפקוד לקוי של התובע בעבודה.

13. חלוף פרק זמן של כשש שנים מאז מועד התאונה, שבמהלכן עשה התובע ניסיונות להשתלב במקומות עבודה שונים, אך בשל מחלתו לא הצליח להתמיד במקום עבודה אחד לאורך זמן, מצביע על כך שהנכות התפקודית, המשקפת את הפגיעה בכושר השתכרותו, גבוהה באופן ניכר מנכותו הרפואית, דברים התואמים גם את מסקנותיו של פרופ' קליין. אציין כי צפיתי בהסרטת המפגש בין החוקר הפרטי מטעם הנתבעת לבין התובע, ועיינתי בתמליל השיחה. לא מצאתי שיש בדברים אלה כדי לשנות ממסקנה זו. התובע שוחח במשך מספר דקות עם החוקר. באותו יום אף צפה החוקר בתובע עובד משעות הבוקר עד שעות אחר הצהריים (ראה הנספח לתצהיר החוקר, משה כהן מורן – 2/3). לא ניתן ללמוד מיום עבודה אחד על יכולתו התעסוקתית של התובע. מחלתו של התובע מאופיינת בתנודתיות במצבו, דבר אשר לא בא לידי ביטוי בפרק זמן בן מספר שעות בלבד, ואולם תנודתיות זו היא גורם מרכזי לפגיעה ביכולתו התעסוקתית של התובע (ראה גם התייחסותו של פרופ' קליין לנושא זה בעמ' 49 שו' 15-19).
14. עם זאת, אין בידי לקבל את טענת התובע כי יש להעמיד את נכותו התפקודית על 100%. התובע לא איבד לחלוטין את יכולתו להשתכר. עובדה היא שבמשך השנים שמאז התאונה עבד במשך פרקי זמן שונים. לא ניתן להתעלם גם מהעובדה שמעדות המומחה עולה כי קיים סיכוי מסוים להטבה בעתיד (ראה הרחבה בעניין זה להלן).
15. סיכומם של דברים, מחלתו של התובע מונעת ממנו להתמיד במקום עבודה. הסיכוי לשיפור במצבו של התובע הוא נמוך (ראה התייחסות להלן). לפיכך אני קובעת כי הנכות התפקודית המשקפת את הפגיעה בכושר השתכרותו של התובע היא בשיעור 80%.

אי הקטנת הנזק

16. הנתבעת טוענת כי התובע הפר חובתו להקטין את נזקיו בשני מישורים: האחד – אי השתלבות בשוק העבודה, השני – אי הקפדה על נטילת התרופות.
17. **אי השתלבות בשוק העבודה:** הנתבעת טוענת כי התובע לא השלים את לימודיו כהנדסאי תוכנה במכללת "רופין", ואף לא מימש רצונו ללמוד טכנאות PC למרות שהעיד שתחום זה מתאים לכישוריו, ולכן לא עמד בחובתו להקטין את נזקיו.
- נפגע שמסוגל לחזור לעבוד לאחר הפגיעה, בין בעבודתו הקודמת ובין בעבודה אחרת, אך לא עושה כן, אינו עומד בחובה להקטין את נזקיו, ואינו זכאי לפיצוי בגין הפסד השתכרות מלא. ואולם אין זה המקרה של התובע. כפי שפורט לעיל, לאחר התאונה ניסה התובע להשתלב בעבודות רבות, בתחומים שונים. חוסר יכולתו להתמיד בעבודה או בלימודים אינה תוצאה של בחירה, אלא תוצאה של מחלת הנפש שבה הוא לוקה. הדברים הוסברו על ידי פרופ' קליין בעדותו:

"אם אתה מסתכל על מהלך הדברים אצל קובי לאורך השנים אני לא חושב שיש הרבה סיבות שמחזקות את האפשרות שיש פה התנהגות מגמתית מצדו מכיוון שהוא ניסה לחזור למקום העבודה המקורי שלו והדברים לא הצליחו. ... בלי שאני אביא עוד דוגמאות אני חושב שיש פה דפוס ברור [REDACTED] חרף העובדה שמחלתו פעילה וחרף העובדה שהוא לא מקפיד על טיפול סדיר הוא כן עושה ניסיונות חוזרים ונשנים לחזור למעגל של תפקוד וניסיון לבנות את חייו מחדש,

אבל הדבר הזה לא מצליח. זה לא מישהו שהתיישב בבית ואמר אני תולה ולא יכול לעשות כלום. הוא מנסה לנהל את המלחמה לחזור לתפקוד ולא מצליח" (עמ' 47 שו' 17-30).

לפיכך אני דוחה טענה זו של הנתבעת.

18. **אי התמדה בנטילת התרופות:** הנתבעת טוענת כי התובע אינו מקפיד על נטילת התרופות הפסיכיאטריות, על אף שנטילתן יכולה לשפר באופן ניכר את תפקודו. לטענתה, אף אם אי נטילת התרופות הינה תוצאה של המחלה, הרי שבאמצעות טיפול פסיכולוגי ניתן להגיע למצב שבו יפנים התובע את הצורך בהקפדה על הטיפול התרופתי. הואיל והתובע לא פנה לקבלת טיפול כזה, הרי שלא עמד בחובה להקטין את נזקו.
19. הנטל להוכיח שניזוק לא עמד בחובתו להקטין את נזקו מוטל על המזיק. אפנה בעניין זה לדברים שאליהם מפנה הנתבעת בסיכומיה, מתוך עא 120/00 משה יעל נ' משה בצלאל ואח' (20.5.02):

"נטל ההוכחה, כי הניזוק-התובע לא עמד בחובת הקטנת הנזק, מוטל על כתפי המזיק-הנתבע (ר' ע"א 252/86 גולדפרב נ' כלל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מה(4) 45, 51). נטל זה מחייב את המזיק להראות, כי מאזן ההסתברויות נוטה לכיוון טענתו, על פיה הניזוק לא עשה את המוטל עליו, ולא נהג כנדרש על מנת להקטין את נזקו. הוכחת טענה בדבר אי הקטנת הנזק, כשהמדובר בטיפול רפואי שהניזוק סרב או נמנע מלקבל, מחייבת את המזיק להרים את נטל הוכחתם של מספר יסודות. ראשית, כי קיים טיפול רפואי אשר היה עשוי להיטיב את מצבו של הניזוק. שנית, כי הניזוק נמנע מקבלתו של הטיפול המיטיב (השוו ד' קציר פיצויים בשל נזק גוף (כרד א', מה' 4, התשנ"ח) 1208). שלישית, שלאחר שיקול כלל נסיבות המקרה הרלבנטיות יימצא שהניזוק התנהג התנהגות בלתי סבירה כשנמנע מקבלת הטיפול. בעניין זה יש חשיבות למידת הסיכון והכאבים הכרוכים בטיפול הרפואי, לעומת הסיכויים שבו (ראו לעניין הנטל המוטל על הנפגע להקטנת הנזק על ידי קבלת טיפול רפואי, בע"א 252/86 הנ"ל). יש חשיבות גם למודעות שהיתה לניזוק, לסיכון ולכאבים, לעומת הסיכויים הכרוכים בטיפול. מודעות זו יכול שתתקיים אם משום שהוסברה לניזוק ואם משום שהיא גלויה לעין לכל אדם סביר. רביעית, יש להוכיח את קיומו של קשר סיבתי בין מעשיו או מחדליו של הניזוק לבין נזקו המוגדל" (פסקה 5 לפסק הדין).

20. מעדותו של פרופ' קליין עולה כי לפחות שליש מהחולים במחלתו של התובע, ובהם התובע, אינם מפגימים את הצורך בטיפול סדיר, ולכן אינם מקפידים על הטיפול התרופתי. הדבר הוא תוצאה של מחלתם. באמצעות טיפול פסיכולוגי ניתן אצל רבע עד חצי מהם להגיע לשינוי שמהותו הפנמה של הצורך בהקפדה על הטיפול התרופתי (עמ' 44 שו' 21-15, עמ' 42 שו' 5-3, עמ' 46 שו' 14-17 ועמ' 46 שו' 29 – עמ' 47 שו' 3). במקרה של התובע, הואיל ועבר מסגרות טיפוליות שונות שבהן עובדים גם על הצורך בטיפול סדיר שיבטיח את יציבות מצבו, הסיכוי שטיפול פסיכולוגי יוביל לשינוי נוטה לרבע (עמ' 45 שו' 29 – עמ' 46 שו' 5, עמ' 46 שו' 24-22 ועמ' 47 שו' 4-5). מדברים אלה עולה כי הנתבעת לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח שהתובע לא עמד בחובתו להקטין את הנזק. אי ההקפדה על הטיפול התרופתי היא תוצאה של מחלתו של התובע, ולא

תוצאה של בחירה מודעת. התובע נטל חלק בטיפולים שבהם עובדים גם על הצורך בהקפדה על הטיפול התרופתי, ללא הועיל. כמו כן, מאזן ההסתברויות נוטה לכך שאף טיפול פסיכולוגי נוסף לא יוביל במקרה של התובע להפנמת הצורך להקפיד בקביעות על הטיפול התרופתי. לפיכך אני דוחה את טענת הנתבעת כי אי ההקפדה על הטיפול התרופתי מהווה אי עמידה בחובת הקטנת הנזק.

בסיס השכר

21. שכרו של תובע בשלושת החודשים שקדמו לתאונה היה 22,963 ₪, דהיינו במוצע 7,654 ₪ לחודש, ובצירוף הפרשי צמדה – 8,619 ₪. בניכוי מס הכנסה – 8,114 ₪.

22. התובע טוען כי אלמלא נפגע בתאונה היה ממשיך לעבוד בתעשייה האווירית, שם היה צפוי להתקדם בשכר ובתפקיד. לטענתו, שכרם החודשי של עובדים בתפקידו היה בחודש אוגוסט 2013 כ-10,000 ₪. לכן יש לחשב את הפסדי שכרו בעבר על בסיס סכום זה. ואילו את הפסדיו בעתיד יש לחשב על בסיס שכר של 14,000 ₪, שכן במקביל לעבודתו בתעשייה האווירית כחשמלאי מטוסים נרשם ללימודי מחשבים במכללת רמת גן, שאותם נאלץ להפסיק בעקבות התאונה. מכאן שהתובע היה צפוי להתקדם ולהגדיל את שכרו במהלך שנות עבודתו לכדי כפל השכר הממוצע במשק. כשמנכים מסכום זה את מס ההכנסה היתרה הינה 14,000 ₪.

23. אין בידי לקבל את הטענה. התובע לא הביא כל עדות, פרט לעדותו שלו, ביחס לטענה כי היה צפוי לקידום בתעשייה האווירית וביחס לעליה הצפויה בשכרו. התובע טוען כי פנה למכר שעובד בתעשייה האווירית על מנת שייתן תצהיר, וזה סרב ליתן תצהיר ולחשוף את תלוש השכר שלו. הוא מוסיף כי ביום 8.9.13 דחתה השופטת נאות-פרי בקשה שלו לקבל נתונים שונים לגבי השכר בתעשייה האווירית (בקשה מס' 32). ואולם התובע נדרש להביא ראיות לגביו באופן אישי, ולא נתונים כלליים לגבי ההעסקה בתעשייה האווירית. לצורך כך יכול היה התובע להזמין את הממונים עליו בתעשייה האווירית לעדות בנוגע לעתידו התעסוקתי שם, לרבות לגבי טענתו בדבר קידומו הצפוי והעליה הצפויה בשכרו. משלא עשה כן, נותרו טענותיו בנושאים אלה ללא כל ביסוס.

באשר ללימודיו של התובע אציין כי התובע הספיק ללמוד חודשיים-שלושה בלבד לפני התאונה. הוא למד ניהול רשתות מחשבים במכללת ראשון לציון (ראה עדותו בעמ' 20 שו' 22-28). לנוכח העובדה שלימודיו של התובע הופסקו בשלב מוקדם, לא ניתן לדעת מה היה עם לימודים אלה אלמלא התאונה, ואילו היה התובע משלים אותם – כיצד היה הדבר משפיע על תעסוקתו ועל שכרו.

24. אינני מקבלת גם את טענת הנתבעת, כי יש לחשב הן את הפסד השכר בעבר, והן את הפסד השכר בעתיד, על בסיס שכרו של התובע לפני התאונה. התובע נפגע בתאונה בגיל צעיר. כבר בגילו הצעיר השתכר התובע שכר כמעט שווה לשכר הממוצע במשק באותה תקופה. לפיכך אני סבורה כי את הפסד שכרו בעבר יש לחשב על בסיס שכרו לפני התאונה, ואילו את הפסד השכר לעתיד יש לחשב לפי השכר הממוצע במשק.

הפסד שכר בעבר

25. כידוע, הפסד שכר בעבר הוא ראש נזק מיוחד, אשר יש להוכיחו בראיות ולחשבו באופן מדויק. הפסד השכר בעבר הוא כגובה ההפרש בין שכרו של הנפגע אלמלא התאונה לבין שכרו לאחר התאונה (המחושב על פי הראיות לגבי גובה ההשתכרות לאחר התאונה). ואולם אף אחד מהצדדים לא ערך חישוב באופן זה. התובע ערך חישוב של הפסד שכר מלא מאז התאונה ועד היום. לטענתו, אף אם יש מקום לנכות את השכר שהשתכר לאחר התאונה, מדובר בסכומים קטנים ולא משמעותיים. ואילו הנתבעת ערכה חישוב של הפסד השכר על פי הנכויות הזמניות שנקבעו במל"ל עד לקביעת דרגת נכות צמיתה, ולאחר מכן הפסד בשיעור 15%, שהינו שיעור הנכות התפקודית לדעת הנתבעת. כאמור, אינני מקבלת חישובו של אף אחד מהצדדים.
26. כפי שקבעתי לעיל, את הפסד השכר בעבר אחשב על בסיס שכרו של התובע עובר לתאונה. מאז התאונה חלפו שש וחצי שנים. הפסד שכר מלא עבור תקופה זו הינו: $8,114 * 78 = 632,892$ ₪, ובצירוף ריבית מאמצע התקופה: 712,665 ₪.
27. מסכום זה יש להפחית את הסכומים שהשתכר התובע בתקופה זו. בניגוד לנטען על ידי התובע, אין מדובר בסכומים לא משמעותיים. מראיות התובע עולה כי שכרו בתעשייה האווירית בתקופה שלאחר התאונה ועד לפיטוריו היה כ-78,000 ₪ (ראה תלושי השכר שצורפו כנספח יא לת/2). בטיסנקרופ מעליות השתכר התובע כ-22,500 ₪ (ראה תלושי השכר שצורפו כנספח ז' לת/3). התובע הגיש תלושי שכר ממקומות נוספים שבהם עבד: חברת מיסטיקה יבוא בע"מ, חנות בקיבוץ גן שמואל, חברת טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ, חנות "קסטרו" וטכנו את אמין בע"מ (תלושי השכר צורפו כנספחים לת/3). שכרו במקומות אלה מסתכם בכ-25,000 ₪. סכומים אלה הינם לאחר ניכוי מס הכנסה, וללא תוספת הפרשי הצמדה וריבית. כפי שניתן לראות, אין מדובר בסכומים זניחים. אלא שחישוב מדויק לא ניתן לבצע, שכן לא הוגשו כל תלושי השכר. כך, למשל, לא הוגשו תלושי השכר מתקופת עבודתו של התובע אצל דודו, מתקופת עבודתו ב-H&O ומתקופת עבודתו בתקשובים – מרכז תקשורת עסקי בע"מ (שם עבד במשך כשלושה חודשים, ראה נספח ה' לת/3). על כן אנכה מסכום ההפסד המלא 30%, ניכוי שלהערכתו משקף את השתכרותו של התובע.
28. התוצאה היא שהפסד השכר בעבר הינו בסך 498,865 ₪.

הפסד השתכרות בעתיד

29. השכר הממוצע במשק כיום, לפי פרסום הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הינו 9,877 ₪. לאחר ניכוי מס הכנסה הסכום הוא 9,134 ₪.
30. התובע הינו כיום כבן 32.5 שנים. עד גיל 67 נותרו לו כ-34.5 שנות עבודה.
31. הפסד השתכרותו בעתיד הינו כדלקמן: $1,883,254 = 9,134 * 257.7258 * 0.8$ ₪.

הפסד פנסיה

32. התובע טוען שהפסד הפנסיה הינו בשיעור 19.3% מהפסד השכר בעבר ובעתיד גם יחד. הנתבעת אינה מתייחסת כלל לראש נזק זה.

33. בהתאם להלכה הפסוקה, הניזוק זכאי לפיצוי בשיעור 12% מכלל הפסדי ההשתכרות שלו בגין הפסד פנסיה (ראה: עא 8930/12 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' צחי טוויג (31.7.14)), תא (מחוזי חיפה) 16951-04-10 ע.מ.מ. נ' ע.מ.ר. (31.12.13)).
34. הפסדי ההשתכרות של התובע מסתכמים ב-2,382,119 ₪. לפיכך הפסד הפנסיה הינו 285,854 ₪.

עזרת צד ג'

35. באשר לעבר - מחומר הראיות עולה שמאז התאונה לא נדרש התובע לעזרה בשכר. עם זאת, בני משפחתו, ובעיקר הוריו, סייעו לו בהיקף ניכר. מתצהיר אביו של התובע, [REDACTED], עולה כי לאחר התאונה היה התובע מאושפז במשך כשבועיים, שבהם שהו עימו הוריו כל העת. הוא שוחרר הביתה כשרגלו בגבס, ולא יכול היה לדרוך עליה. בתקופה זו סעדו אותו ההורים בכל פעולות היום יום ובנטילת תרופות. בהמשך אושפז התובע באשפוז יום בבית חולים לוינסטיין למשך כשלושה חודשים, שבהם קיבל טיפולים שונים בתדירות של ארבע פעמים בשבוע. אביו הסיע אותו לבית החולים, שהה עימו שם במהלך הבדיקות והטיפולים, והחזיר אותו הביתה בסיומם. גם מתצהיר התובע (ת/2) ניתן ללמוד על העזרה שהושיטו לו הוריו לאחר התאונה (ראה סעיפים 17, 58, 123-124 לתצהיר). אציין כי אביו של התובע העלה טענה להפסד השתכרות בעקבות הצורך לסייע לתובע, אך לא הובאו ראיות המוכיחות את הטענה. ואולם עזרה בהיקף המתואר לעיל חורגת מן המקובל בין בני משפחה, ומזכה בפיצוי.
36. באשר לעתיד – התובע לוקה במחלת מאניה דיפרסיה בלתי מאוזנת. במצבים של יציאה מאיזון הוא זקוק להשגחה (ראה עדות פרופ' קליין בעמ' 39 שו' 5-1). מתצהיריהם של התובע ושל אביו עולה כי במצבי מאניה מתנהג התובע באופן אימפולסיבי ולא שקול, כולל בזבוז סכומי כסף ניכרים שאינם ברשותו. ואילו במצבי דכאון התובע אינו מסוגל לתפקד, ובהזדמנות אחת אף תכנן להתאבד (ראה סעיפים 41-43 לתצהיר התובע – ת/2). גם מחוות הדעת של פרופ' קליין ומעדותו ניתן ללמוד על הדברים. כך, למשל, בפרק הדיון והמסקנות בחוות דעתו מיום 19.2.14, מציין פרופ' קליין:

”שיקול הדעת שמגלה התובע בקבלת החלטות, גם הוא אינו עקבי ובמספר מקרים ניתן לראות כי אינו שוקל באופן סביר את ההשלכות של החלטותיו וכתוצאה מכך הוא נקלע למצבים שאיתם הוא אינו מסוגל להתמודד.”

37. בנסיבות המתוארות, אין בידי לקבל טענותיו של אף אחד משני הצדדים ביחס לגובה הפיצוי בראש נזק זה. התובע סבור כי יש לפסוק לו עזרה בגובה שכר של עובד במשרה מלאה עם תוספות. הוא עורך בסיכומיו חישוב, הן לעבר והן לעתיד, על בסיס שכר חודשי של עובד בסך 6,000 ₪, המורכבים משכר המינימום במשק בגובה 5,000 ₪, בתוספת הטבות שונות וזכויות עובד, לרבות עבודה בשעות נוספות. כאמור, אינני מקבלת את הטענה. התובע אינו במצב המצריך עזרה תמידית בחלק ניכר משעות היממה. כעולה מחוות דעתו של פרופ' קליין, חלק מהזמן, בפרט בעת שהוא מקפיד על הטיפול התרופתי, חש התובע בטוב, והוא מצליח לתפקד באופן תקין ואף לעבוד (ראה פרק הדיון ומסקנות בחוות דעתו מיום 19.2.14). מכאן שהעזרה לה יזדקק התובע בעתיד אינה עזרה בהיקף קבוע, אלא בהיקף משתנה התלוי במצב מחלתו. כמו כן, בשנים שחלפו מאז התאונה לא נדרש התובע לעזרה בשכר, אלא הוריו הם אלה שסייעו לו,

ואולם ניתן להניח כי בשלב כלשהו בעתיד לא יוכלו ההורים לעזור לתובע, והוא יזדקק לעזרה בשכר כתחליף לעזרתם. בנסיבות אלה אין מקום לעריכת חישוב אקטוארי, שמבוסס על הנחה כי נדרשת עזרה בשכר בהיקף קבוע, אלא יש מקום לפסוק פיצוי גלובלי. הנתבעת בסיכומיה נוקטת בשיטה זו של פיצוי גלובלי, אם כי הסכום שהיא מציעה – 20,000 ₪ לעבר ולעתיד גם יחד, אינו תואם את נסיבות המקרה. התובע הינו אדם צעיר, ותוחלת חייו הינה כמעט 50 שנים. לפיכך אני פוסקת סכום גלובלי של 700,000 ₪ עבור עזרת צד ג' לעבר ולעתיד גם יחד.

כאב וסבל

38. נכותו הרפואית של התובע הינה 43.3%. התובע אושפז במשך 74 ימים (ראה פירוט בסעיף 159 לסיכומי התובע). לפיכך סכום הפיצוי עבור כאב וסבל הינו 110,419 ₪.

הוצאות רפואיות ונסיעות

39. התובע עותר לפסיקת סכום גלובלי של 100,000 ₪ בראש נזק זה, לעבר ולעתיד. לטענתו, חרף העובדה שהתאונה היא תאונת עבודה, המל"ל אינו משתתף במלוא ההוצאות, בפרט בהוצאות עבור טיפולים פסיכיאטרים פרטיים ותרופות פסיכיאטריות. המל"ל אף לא החזיר לתובע את עלות ההעברה באמבולנס מבית חולים זיו לבית חולים שיבא, ואף לא את הוצאות הוריו עבור שהות במלונית בסמוך לבית החולים. לתובע היו אף הוצאות נסיעה רבות לטיפולים רפואיים, לרבות נסיעות לבית לוינשטיין בתדירות של ארבע פעמים בשבוע במשך שלושה חודשים.

40. הנתבעת טוענת כי אין לפסוק פיצוי כלשהו בראש נזק זה, שכן מדובר בתאונת עבודה ועל כן ההוצאות מכוסות על ידי המל"ל.

41. ככלל, הואיל ומדובר בתאונת עבודה, הוצאותיו של התובע, לרבות בתחום הנפשי, מכוסות על ידי המל"ל. עם זאת, לתובע היו הוצאות שאין המל"ל מכסה, כגון הוצאות הסעתו על ידי אביו לבית לוינשטיין והוצאות שהיית הוריו במלונית. לפיכך אני פוסקת פיצוי בסך 10,000 ₪ בראש נזק זה.

סיכום

42. נזקיו של התובע הם בסך 3,488,392 ₪.

ניכוי המל"ל

43. בהתאם לחוות הדעת האקטוארית מתאריך 21.4.15, מסתכמים התקבולים מהמל"ל ב- 1,340,418 ₪ נכון ליום 30.4.15. בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 30.4.15 ועד היום הסכום הוא 1,356,239 ₪.

44. אציין כי דמי הפגיעה שולמו למעביד, ולכן לא נכללו בסכום התקבולים.

45. לפיכך הפיצוי לו זכאי התובע הוא בסך 2,132,153 ₪.

סוף דבר

46. לפיכך תשלם הנתבעת לתובע סך של 2,132,153 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל. כמו כן תשלם הנתבעת לתובע שכ"ט עו"ד בסך 13% מהסכום שנפסק ומע"מ, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל. אם שולם תשלום תכוף, יש לנכותו מסכומים אלה.
47. הנתבעת תחזיר לתובע את ההוצאות המפורטות בסעיפים 189-195 לסיכומיו, המסתכמות ב- 12,982 ₪.
48. זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ח' חשוון תשע"ו, 21 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים.

מעין צור 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן